

Vergaderjaar 2007–2008

30 825

Ecologische hoofdstructuur

Nr. 11

BRIEF VAN DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 maart 2008

In reactie op het verzoek van 31 januari 2008 van de vaste commissie voor Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) en de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat (V&W) (08-LNV-B-13) bericht ik u, mede namens de staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat, als volgt.

Allereerst bied ik u mijn excuses aan voor het feit dat ik niet binnen de gestelde termijn aan uw verzoek kon voldoen.

Ik heb kennisgenomen van de bezwaren van de werkgroep Zoet Flakkee en van de onrust die door dit project in de streek is ontstaan. Ik ben mij ervan bewust dat de omzetting van landbouwgrond in natuur voor de direct betrokken ondernemers en bewoners ingrijpend is en weerstand oproept.

Het project Zuiderdieppolders is gebaseerd op het Kabinetbesluit ICES 1999, waarin is besloten tot het realiseren van 3000 hectare natte natuur mede ten behoeve van waterberging en recreatie in de Zuidhollandse delta. In de brief van oktober 1999 van de staatssecretarissen van LNV en VenW aan de Tweede Kamer (Kamerstuk 25 017, nr. 25) zijn de doelen en middelen voor Deltanatuur vastgelegd en werd opdracht gegeven aan de Stuurgroep Deltanatuur voor de uitwerking en invulling van de plannen. De Zuiderdieppolders zijn in de Nota Ruimte begrensd op PKB Kaart 5 EHS en opgenomen in het Streekplan Zuid-Holland Zuid.

Het Rijk is eindverantwoordelijk voor de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Rijk en provincies hebben in het kader van het Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG) afspraken gemaakt over de uitvoering van de EHS. Deltanatuur maakt onderdeel uit van die afspraken, waarmee de uitvoeringsverantwoordelijkheid van het project bij de provincie Zuid-Holland ligt. Over de bezwaren heb ik overleg gevoerd met de provincie. De provincie Zuid-Holland heeft gelijkluidende brieven van de werkgroep Zoet Flakkee ontvangen. Daarnaast hebben de

gemeenten Goedereede en Dirksland, op basis van moties in de gemeenteraden, een verzoek tot heroverweging gedaan bij de minister van LNV en Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland.

Vanuit de rijksverantwoordelijkheid voor de doelstellingen en de instrumenten van beleid deel ik u het volgende mee.

Bij de realisatie van het EHS-beleid wil het kabinet concrete stappen zetten naar een duurzame samenleving. De verschillende belangen die in een gebied samenkomen, worden afgewogen teneinde duurzaamheid en leefbaarheid zoveel mogelijk op elkaar te laten aansluiten. Het kabinetsbeleid is gericht op het realiseren van de EHS om de biodiversiteit veilig te stellen en om de recreatiemogelijkheden te vergroten. Gebieden rond de grote steden hebben daarbij prioriteit. Ook wordt gestreefd naar een integrale aanpak, waarbij gezamenlijk meerdere problemen worden opgelost. De realisatie van de Zuiderdieppolders past binnen dit beleid.

Door de realisatie van het project Zuiderdieppolders ontstaat 400 hectare natte natuur. De recreatieve wensen uit de streek worden in het plan opgenomen. In combinatie met de investeringen voor een nieuwe zoetwatervoorziening voor de landbouw als gevolg van het Kierbesluit Haringvliet, ontstaat er een aantrekkelijke recreatieve zone aan de noordzijde van Goeree-Overflakkee. Juist dicht bij de Randstad, met een toenemende behoefte aan natuur voor mensen is, dit van belang.

De motivatie voor de natuurontwikkeling in de Zuiderdieppolders is gelegen in het feit dat alleen op deze locatie aan het Haringvliet een uniek zout-brak getijdengebied kan ontstaan, zonder dat hiervoor hoeft te worden ingegrepen in de primaire waterkering. Ik ben mij ervan bewust dat een onvermijdelijke consequentie van de realisatie van de EHS is, dat landbouwgrond wordt omgezet in natuur.

Het Zuiderdiep wordt op dit moment gebruikt als innamepunt van zoet water uit het Haringvliet en als afvoer voor (brak) polderwater. De voortdurende wisseling van het zoutgehalte resulteert in een slechte waterkwaliteit. Een situatie die niet past in de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelstelling. Door het Kierbesluit Haringvliet ontstaat een brakwaterzone in de monding van het Haringvliet en moeten waterinnamepunten worden verlegd. Door de uitvoering van het project Zuiderdieppolders, in combinatie met de compenserende maatregelen van het Kierbesluit, wordt een knelpunt in de waterhuishouding opgelost en wordt bijgedragen aan de KRW-doelstelling.

Ten aanzien van de werkwijze van Deltanatuur en de Dienst Landelijk Gebied (DLG) merk ik het volgende op.

Met het ILG heeft het Rijk de regie voor de realisatie van het project bij de provincie Zuid-Holland gelegd, omdat de provincie in staat is om met de regio tot een goede afweging van belangen te komen. De provincie voert de communicatie met de direct betrokkenen, de agrarisch ondernemers en grondeigenaren, de lokale overheden en belangenorganisaties. Ook de aansturing van DLG gebeurt door de provincie. In alle fasen van het project is door de provincie Zuid-Holland overleg gevoerd met lokale overheden en belanghebbenden.

De verwerving van gronden vindt plaats op basis van een door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland vastgesteld aankoopstrategieplan (ASP). Gelet op de gewenste realisatietermijn van het project, maar ook op de wens van de ondernemers, is in het ASP opgenomen dat aankoop op basis van «volledige schadeloosstelling» mogelijk is. De daaraan gekoppelde mogelijkheid tot onteigening biedt een legitieme basis voor de

aankoop op basis van volledige schadeloosstelling. Het aankoopbeleid blijft gericht op vrijwillige verwerving. Het aankoopbeleid is erop gericht de agrarisch ondernemers de mogelijkheid te bieden om op een andere locatie een vergelijkbaar bedrijf voort te zetten. Door de inzet van ruilgrond blijkt dit in de praktijk vaak mogelijk. Van de 400 hectare is op dit moment 140 hectare verworven.

Betreffende de aanwijzing van de Zuiderdieppolders in het kader van Natura 2000 het volgende.

In het ontwerpaanwijzingsbesluit Haringvliet dat in procedure is gebracht, zijn de Zuiderdieppolders begrensd en tegen het meebegrenzen zijn zienswijzen ingebracht. Dit gebied valt onder de categorie «nieuwe natuur» waarover ik u in mijn brief van 13 februari 2008 heb bericht. Met name voor de niet verworven landbouwgronden zal ik, mede op basis van de ingediende zienswijzen, het nut en de noodzaak van het begrenzen kritisch bezien. Daarbij zijn de volgende criteria leidend:

1. wanneer er natuurwaarden zijn of worden ontwikkeld die overeenkomen met de rest van het Natura 2000-gebied;
2. wanneer de nieuwe natuur noodzakelijk is om de instandhoudingsdoelstelling te kunnen realiseren.

Het uit de begrenzing halen van nieuwe natuur is aan de orde indien deze niet (meer) voldoet aan de bovenvermelde criteria.

Ik ben tot de conclusie gekomen dat het project Zuiderdieppolders vanuit het rijksbeleid degelijk is gemotiveerd.

Ten aanzien van de Natura 2000 begrenzing van de Zuiderdieppolders zal bij de afhandeling van de zienswijzen, het nut en de noodzaak van de begrenzing op basis van de vermelde criteria kritisch worden bezien. Uiteraard voer ik daarover intensief overleg met de provincie.

De minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
G. Verburg